

Verkwikt en voldaan keerden wij huiswaarts, met de overtuiging, dat er in Engeland op medisch gebied hard gewerkt is, en nog wordt, maar ook met het stellige besluit onze landgenooten ervan te overtuigen, dat wij heel tevreden moeten zijn met wat ons land thans, betrekkelijk korten tijd na onze uitplundering, reeds kan bieden. Want dit is zeker niet minder, in zekere opzichten zelfs meer, dan wat den gemiddelden Engelsche burger, die zoo enorm veel heeft bijgedragen tot de overwinning, thans door zijn land kan worden aangeboden.

Amsterdam, November 1946

C. KNAPPER

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen

★

FRACTUUR ONTSTAAN TIJDENS EEN EPILEPTISCH INSULT.

Collega SPEYER beschrijft in dit *Tijdschrift* van 16 November 2 gevallen van fracturen tijdens een epileptisch insult, welke complicatie tot nu toe niet in de Nederlandsche en slechts uiterst zelden in de buitenlandsche literatuur zou zijn beschreven. Ik kan hieraan een derde geval toevoegen, dat ik als controleerend arts dit jaar heb gezien.

Een forsche 49-jarige man met een stevig boudstelsel, die reeds jarenlang aan toevallen lijdt, kreeg tijdens een insult op 19 Juni een fractuur van het bovenste deel van den humerus. Patiënt werd met een gipsspalk en later met massage behandeld en was op 22 Augustus vrijwel genezen.

Het lijkt mij niet onwaarschijnlijk, dat deze gevallen, toch wel meer voorkomen (al zijn ze zeker niet alledaagsch), doch meestal niet worden gepubliceerd.

Een sinistere bijzonderheid van het bovenvermelde geval is nog, dat de patiënt na de genezing van zijn fractuur, evenals tevoren, dag lijks in een auto rondrijdt. Pogingen, die ik heb aangewend, om hem van het chaufferen af te brengen, hadden natuurlijk geen resultaat en bij de tegenwoordige wetgeving op dit gebied schijnt daar verder niets aan te doen te zijn!

Gouda, 20 November 1946

A. BEEK

BESCHADIGING VAN DE BLOEDBEREIDENDE ORGANEN TIJDENS ARSENOBENZOLBEHANDELING VAN LUES, WELKE DOOR DIPHTHERIE IS GECOMPLICEERD.

In antwoord op het i gezo den stuk van collega KRAMER in dit *Tijdschrift* van 16 November wil ik er op wijzen, dat ik de geopperde bezwaren reeds had overwogen, doch dat zij mij niet hebben werhouden de gegevens van den internist op objectieve wijze en met dezelfde bewoordingen weer te geven.

Het eerste tegenargument, dat de tijd te kort zou zijn waarin de diphtheriebacillen zouden zijn verdwenen, indien de ziekte angina was geweest veroorzaakt door virulente bacillen, moge juist zijn, doch de omstandigheden zijn hier abnormaal.

Ik moge collega KRAMER er op wijzen, hoe voorzichtig ik mijn artikel gesteld heb en o.a. schreef: „Wellicht zal later blijken, dat de bacteriologische diagnose van diphtherie tijdens een salvarsanbehandeling bemoeilijkt wordt, hetgeen zou verklaren, waarom men nooit tevoren het verband met deze ziekte heeft kunnen leggen”.

Ovrigens is het hoogst onwaarschijnlijk, dat de keelaandoening, vastgesteld op 28 December 1944, waarin bij het derde keeluitstrijkpraeparaat diphtheriebacillen werden gevonden, op agranulocytose berustte tengevolge van arsenobenzol, daar de behandeling hiermede zonder onderbreking werd voortgezet. Niettegenstaande het voortzetten dezer behandeling is de keelaandoening genezen en veel later op 21 Januari 1945 ontstonden opnieuw afwijkingen, die met zekerheid het gevolg waren van agranulocytose.

Het tweede tegenargument, dat bij agranulocytose keelafwijkingen kunnen

voorkomen die volkomen het beeld van diphtherie toonen lijkt sterker, doch nooit hoorde ik, dat een keelbeslag bij agranulocytose in twee dagen verdwijnt door inspuiten van diphtherie-antitoxine.

Verder kan ik hier berichten, dat collega M. U. WIERSEMA te 's-Gravenhage mededeelde, eveneens een patiënt te hebben verloren tengevolge van agranulocytose, tijdens arsenobenzolbehandeling, waarbij diphtherie werd vastgesteld.

Ik beschik niet over de klinische data om na te gaan hoe het beloop daar geweest is.

Ik hoop te zijner tijd in de gelegenheid te zijn de juistheid van mijn veronderstelling experimenteel te kunnen bevestigen.

Zonder meer gegevens lijkt mij verdere discussie niet vruchtdragend, doch daar hier zeker geldt: „Prévenir c'est mieux que guérir”, kwam het mij voor dat publicatie van mijn observaties in deze tijden niet uitgesteld mocht worden.

Groningen, 26 November 1946

W. J. HOHMANN

TIJDSCHRIFTEN VAN DE COMMISSIE BLAAUW.

De in het nummer van 2 November genoemde tijdschriften van de Commissie BLAAUW, zijn thans verdeeld. Zij die tot dusverre geen toewijzing ontvingen, kunnen mitsdien aannemen, dat hun aanvraag niet kon worden ingewilligd.

Amsterdam, 30 November 1946

M. W. WOERDEMAN

*Algemeen secretaris der Kon. Ned.
Akademie van Wetenschappen*

BERICHTEN

BUITENLAND

ENGELAND. — EEN RHEUMA-CENTRUM TE MANCHESTER. De NUFFIELD Foundation heeft 100000 pond sterling bestemd voor een rheuma-centrum in de Manchester Royal Infirmary (*Brit. Med. J.* II, 657, 1946).

J. J. VAN LOGHEM

BINNENLAND

MEDEDEELINGEN VAN HET RIJKS-INSTITUUT VOOR PHARMACO-THERAPEUTISCH ONDERZOEK. — Hoewel alle artsen tegelijk met het *Tijdschrift* een exemplaar van bovengenoemde *Mededeelingen* hebben ontvangen, wil ik toch de aandacht vestigen op de wederverschijning der brochures. Met no. 35 is de reeks thans voortgezet. De werkzaamheden van het Instituut hebben gedurende de bezetting en daarna niet stilgestaan; papierschaarste maakt, dat in het thans uitgekomen nummer niet alle onderzoekingen konden worden vermeld. Deze werden verricht door leden van het bestuur en door de vaste medewerkers dr. L. W. VAN ESVELD, dr. A. HARMSMA en D. L. KEDDE.

Het thans verschenen nummer bevat een artikel over D.D.T., Het onderzoek van digitalispraeparaten, hooggejodeerde olie, streptomycine, Werkt l-ephedrine sterker dan dl-ephedrine?, en voorts de uitkomsten van het onderzoek van talrijke ingezonden stoffen.

GOEDGEKEURDE INRICHTING VOOR VERPLEGING VAN TUBERCULOSELIJDERS. — Voor de verpleging van tuberculoselijders met de hulp van Rijksgelden is goedgekeurd: Het R.K. Ziekenhuis St. Jozef, te Venlo, (*Versl. en mededeel. betreffende de Volksgezondheid*, no. 9, 1946).

E. SLUITER

PERSONALIA

40 JAAR ARTS

Den 29sten November was het 40 jaar geleden, dat collega J. H. HAVERKATE te Ermelo, in Groningen zijn arts-diploma behaalde. Na korten tijd assistent in de psychiatrie bij prof. WIERSMA te zijn geweest, werd hij in 1907 als geneesheer aan de Stichting „Veldwijk” te Ermelo verbonden, waar hij tot zijn pensionneering in 1940 met veel zegen heeft mogen arbeiden.